

Dosarul nr. 2a-202/2013

D E C I Z I E

Ziua 23 luna 04 anul 2013

**Colegiul Civil al
Curții de Apel Chișinău**

Avînd în componența sa:

**Președintele ședinței de judecată
Judecători**

**Boris Bîrca
Maria Moraru
Mihail Ciugureanu**

Grefier

Natalia Bivol

Cu participarea:

- apelantului Anatol Teodor Plugaru

- reprezentantul ONCI „Genderdoc-M” - Străisteanu Doina.

Examinînd în ședință judiciară publică cererea de apel depusă de Anatol Teodor Plugaru asupra hotărârii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 24.09.2012, adoptată pe cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Centrul de informații Genderdoc-M către Anatol Plugaru cu privire la libertatea de exprimare și încasarea prejudiciului moral, instanța de apel a,-

c o n s t a t a t :

La data de 25.10.2011 Centrul de informații Genderdoc-M s-a dresat cu cerere de chemare în judecată către Anatol Plugaru cu privire la libertatea de exprimare și artaret.

Întru argumentarea acestor cerințe reclamantul pe dosar a invocat faptul că, a aflat despre conferința de presă susținută de pârât la 15 septembrie 2011 intitulată „Cerințe și recomandări antistatale și antinaționale ai unor experți din Uniunea Europeană și ONU”.

Suplimentar reclamantul a invocat faptul că în cadrul acestei conferințe de presă pîrîtul a declarat următoarele: ... „În ultimul timp din răsputeri, așa numiții parteneri ai noștri din afara granițelor ne impun să implementăm și să introducem în lege noțiuni de egalare în drepturi, egalitatea cetățenilor indiferent de mai multe criterii, dar în primul rînd de orientarea sexuală. *Astfel egalând un om de orientare normală cu altul cu diferite abateri psihopatologice cum ar fi zoofilia, necrofilia, și așa mai departe, nemaivorbind de pedofili și alții. Oamenii, folosindu-se de situația în care se află țara ne spurcă copiii și ființa* ”.

... „Se mai jeluie lumea că nu întotdeauna li se permite dreptul la întruniri, manifestări. Păi da la nimeni acest drept nu este absolut. De fiecare dată administrația publică locală va ține cont ce vor ei să manifeste, ce vor să demonstreze. Unde, cum, locul, circumstanțele. Așa cum bunăoară, văd că *s-au mai răcorit pederăștii, homosexualii noștri. Ei stau să defileze în centrul capitalei, Piața Marii Adunări Naționale. De la asta pînă la dezgolirea trupurilor lor obosite de mai multe chinuri sodomite, pînă la sexul, coitus public, nu e decât jumătate de pas*. Păi ce noi putem să permitem nebuniile ăstea? Noi ce nu avem copii? Ce-i cu chestia aceasta? Uitați-vă, cât sunt de obraznici, întrec toată măsura și încă pe noi ne fac nedemocrați, intoleranți, isterici și așa mai departe”.

„Realitatea este alta, el a venit să-mpingă ca să treacă această lege de care s-a vorbit foarte mult. Si acolo, Dumnezeu cu dînșii cu aceste criterii mai multe. *Uite, ei vor cu toată insistența, să ne bage egalitate indiferent de orientarea sexuală. Și atunci, cînd le spui, cum poate să fie egal un om normal, care vrea familie, barbat, femeie după cum a așezat dumnezeu lucrurile, să fie egal cun un pedofil de exemplu. Păi pentru pedofilie este răspundere, și ce dacă este răspundere? Cînd spui, indiferent de orientare, voi îi faceți pe toți egali. Ce sunteți nebuni?* ”

În cererea de chemare în judecată reclamantul a mai relatat că considerând aceste declarații drept discriminatorii și ofensatoare pentru minoritățile sexual, la 19 septembrie 2011 a adresat pîrîtului o cerere prealabilă prin care a solicitat ca acesta să ceară scuze publice la adresa comunității persoanelor LGBT, pe care pîrîtul i-a numit „pederaști”; „pedofili”, „zoofili”, „necrofili”, cu „abateri psihopatologice”, „ne spurcă copiii”, considerând că aceste declarații constituie discurs de ură și incitare la discriminarea persoanelor de orientare homosexuală, ceea ce depășește limitele libertății de exprimare.

Menționează reclamantul că cererea prealabilă în cauză conform prevederilor art. 16 alin. 1) din Legea nr. 64, urma a fi examinată într-un termen de 5 zile de la primirea ei, care a fost recepționată la 20 septembrie 2011, dar care nu s-a soldat cu nici un răspuns din care considerente s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată.

Astrfel, consideră reclamantul că declarațiile pîrîtului, precum că homosexualitatea este o abatere psihopatologică și se egalează cu pedofilia, zoofelia, necrofilia, constituie discurs de ură și incitare la discriminare.

Reclamantul afirmă că pîrîtul a făcut declarații publice despre homosexualitate ca fiind pederasti, pedofili, zoofili, necrofili, cu abateri psihopatologice, că „ne spurcă copiii”, considerând că declarațiile în cauză sunt defăimătoare pentru că nu corespund adevărului, contribuie la stigmatizarea persoanelor cu orientare homosexuală ca fiind persoane nedemne, și totodată constituie discurs de ură și incitare la discriminare.

Consideră că sunt false și afirmațiile pîrîtului în care dînsul sugerează că comportamentul sexual s-ar transmite de la o persoana la alta prin influență sau modă. Odată în plus au observat, că deși pîrîtul pretinde a fi un analist, declarațiile sale publice sunt neargumentate și nefondate științific, avînd drept scop răspîndirea urii și incitare la discriminarea persoanelor cu orientare homosexuală, acesta induce în eroare membrii societății moldovenești despre ceea ce constituie

homosexualitate și despre inițiativele la drepturile omului pe care le sprijină, pe lângă multe organizații obștești și Centrul de Informații „Genderdoc-M”, ca oricare altă organizație ale drepturilor omului, Centrul de Informații „Genderdoc-M” susține și apără drepturile persoanelor cu orientare homosexuală, comunitatea LGBT.

Reieșind din faptul că pîrîtul face declarații iresponsabile și incită la ură și discriminare, persoanele LGBT ajung să fie în continuare marginalizați, stigmatizați, refuzați în acces la servicii publice, angajare în cîmpul muncii, servicii medicale ș.a. drepturi de care se bucură oricare altă persoană de orientare heterosexuală.

Reclamantul consideră că discursul de ură și incitarea la discriminarea persoanei cu orientare homosexuală de către pîrît lezează onoarea și demnitatea acestora, astfel aceștea fiind titulari de drepturi și libertăți garantate și protejate de Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană de Drepturile Omului, au dreptul la protecție împotriva defăimării și răspândirii informației false.

Reclamantul a mai invocat faptul că, libertatea de exprimare este un drept indispensabil al unei democrații, nefiind un drept absolut ci unul relativ, garantat de Articolul 10 al Convenției Europene de Drepturile Omului, Totodată libertatea de exprimare nu poate legaliza și justifica declarații rasiste, homofobe, antisemite, calomnia și defăimarea. Limitele libertății de exprimare au fost conturate în jurisprudența Convenției Europene a Drepturilor Omului, prin corelarea Articolului 10 cu Articolul 17 din Convenția Europeană care impune Statul să prevină persoanele sau grupurile de persoane cu scopuri extremiste sau totalitare de a exploata în propriile interese principiile enunțate de drepturile omului.

Reclamantul consideră că, declarațiile pîrîtului fiind evident bazate pe informație distorsionată și falsă, implică răspunderea pîrîtului ca persoană publică care deseori face declarații pentru presă și respectiv are o responsabilitate crescândă în comparație

cu ceilalți membri ai societății în exercitarea libertății de exprimare. Asta pentru că declarațiile pârâtului pot servi temei pentru acțiuni de discriminare și ură, și cad sub incidența Articolului 17 al Convenției Europene care interzice unei persoane să abuzeze de drepturile sale distrugând astfel drepturile celorlalți membri ai societății.

Exercitarea dreptului la libertatea religiei și a opiniei nu poate duce ca consecință la discriminarea, marginalizarea și ură față de persoanele homosexuale. Indiferent de orientarea sexuală, o persoană rămâne a fi creștin, catolic, martor Iehova, baptist sau de orice altă confesiune religioasă. Și totuși confesiunea religioasă împărtășită de orice persoană nu-i oferă dreptul acesteia să incite la discriminare, ură și intoleranță față de persoane de alte religii, altă rasă, altă limbă, altă orientare sexuală, pentru că acest lucru constituie abuz și este interzis prin prisma Articolului 17 al Convenției.

Reclamantul consideră că prin acțiunile sale pârâtul în mod deschis incită la discriminare și ură față de persoanele cu orientare homosexual.

Reieșind din situația creată, reclamantul s-a adresat cu cererea de chemare în judecată, în cauză prin care a solicitat recunoașterea declarațiilor pârâtului invocate supra ca fiind discurs de ură și incitare la discriminare a persoanelor cu orientare homosexual, solicitând

Obligarea pârâtului să aducă scuze publice reclamantului și comunității LGBT (lesbiene, gay, sexuali și transgender) pentru discursul de ură și incitarea la discriminare a persoanelor cu orientare homosexuală, precum și pentru răspândirea informațiilor false, încasarea în beneficiul reclamantului a 60.000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru ofensa adusă de pârât prin discursul de ură și incitare la discriminare, încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată în sumă de 200 lei taxă de stat și onorariul pentru serviciile juridice în sumă de 6.000 lei.

Astfel, în urma examinării pricinii, prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 24.09.2012, cererea de

chemare în judecată înaintată de Centrul de informații Genderdoc-M a fost admisă integral, dispunându-se recunoașterea declarațiilor pârâtului despre homosexualitate indicate în acțiune ca fiind discurs de ură și incitare la discriminare a persoanelor cu orientare homosexuală, obligând pârâtul să aducă scuze publice în acest sens cu încasarea de la Anatol Plugaru a sumei de 60 000 lei cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul reclamantului, de asemenea încasându-se de la pârât 8315 lei cu titlu de cheltuieli de judecată ce constituie 6000 lei cheltuieli pentru asistența juridică; 200 lei taxa de stat și 2115 lei cheltuieli legate de executarea actului judecătoresc.

Cu hotărârea în cauză nu este acord Anatol Teodor Plugaru, a depus apel, potrivit căruia solicită admiterea cererii de apel, cu casarea hotărârii instanței de fond și adoptarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral, invocând drept motiv faptul că la examinarea cauzei instanței de fond nu s-au elucidat pe deplin anumite circumstanțe ale cauzei.

Apelantul în cadrul ședinței de judecată a susținut integral cererea de apel și a solicitat casarea hotărârii instanței de fond cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit căreia cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca fiind nefundată, menționând că nu a fost citat nici la o ședință judiciară, însă a solicitat examinarea cauzei în fond în instanța de apel.

Reprezentantul intimatului, Organizația de informații „Genderdoc-M” a solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond ca fiind legală și întemeiată.

Potrivit prevederilor art.385 Cod de Procedură Civilă, instanța de apel după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe, să admită apelul și să modifice hotărârea, să admită apelul și să caseze hotărârea judecătorească cu adoptarea unei hotărâri noi sau să remită cauza la rejudecare.

Audiind raportul cauzei, explicațiile participanților la proces, examinând cererea de apel și actele anexate la dosar, verificând legalitatea hotărârii contestate prin prisma criticilor invocate de către apelant, instanța de apel a ajuns la concluzia că apelul este fundat parțial și urmează a fi admis doar în partea micșorării cuantumului prejudiciului moral de la 60 000 le până la 1000 lei, reieșind din următoarele circumstanțe de fapt și temeieri de drept.

După cum rezultă din actele cauzei reclamantul pe dosar, Centrul de Informații Genderdoc-M, fiind o organizație obștească care reprezintă minoritățile sexuale a solicitat instanța de judecată să recunoască discursurile lui Anatol Plugaru făcute public și invocate în cererea de chemare în judecată ca fiind discursuri cu caracter de ură și incitare la discriminare a persoanelor de orientare homosexuală, solicitând de a fi obligat în acest sens apelantul să aducă scuze publice comunității LGBT (lesbiene, gay, sexuali și transgender) pentru discursul de ură și incitarea la discriminarea persoanelor cu orientare homosexuală, precum și pentru răspândirea informațiilor false, încasarea în beneficiul reclamantului a 60.000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru ofensa adusă în acest sens, încasarea de la pîrît a cheltuielilor de judecată în sumă de 200 lei taxă de stat și onorariul pentru serviciile juridice a avocatei în sumă de 6.000 lei, achitată de reclamant.

Instanța de apel a verificat legalitatea hotărârii instanței de fond potrivit căreia acțiunea a fost admisă integral, prin prisma criticilor invocate de apelant și normele dreptului material la acest capitol și a contat că instanța de fond corect a dat apreciere situațiilor de fapt și de drept ale cauzei, a aplicat corect normele de drept material și procedural la capitolul aprecierii circumstanțelor cauzei, concluzionînd corect că apelantul urmează să aducă scuze publice membrilor asociației minorităților sexuale în persoana reclamantului pe dosar, în același timp instanța apel menționează că instanța de fond a

dispus încasarea prejudiciului moral în sumă disproporționat de mare pe cauza dată.

Astfel, potrivit actelor cauzei s-a constatat faptul că în cadrul conferinței de presă susținută de apelant la 15 septembrie 2011, intitulată cu genericul „Cerințe și recomandări antistatale și antinaționale ai unor experți din Uniunea Europeană și ONU”, Anatol Plugaru a admis declarații care întradevăr incită societatea la ură și discriminare față de persoanele cu orientare homosexuală.

Acestor discursuri instanța de fond le-a dat o apreciere destul de amplă și justă și corect a invocat faptul că *deși Legea nr. 121 din 25.05.2012, privind asigurarea egalității intră în vigoare doar la 01 ianuarie 2013, aceasta a fost votată de Parlamentul R. Moldova cu scopul de a combate și a preveni discriminarea în toate sferile din viața omului. Legea în mod expres definește instigare la discriminare ca fiind "orice comportament prin care o persoană aplică presiuni sau afișează o conduită intenționată în scopul discriminării unei terțe persoane pe baza criteriilor stipulate de prezenta lege". Potrivit Legii nr. 64 din 23.04.2010, privind libertatea de exprimare care definește discursul care incită la ură ca fiind orice formă de exprimare care provoacă, propagă, promovează sau justifică ura rasială, xenofobia, antisemitismul sau alte forme de ură fondate pe intoleranță.*

Deasemenea instanța just a concluzionat că deși orientarea sexuală nu este prevăzută în mod expres în lista criteriilor interzise de Legea nr. 121 invocată supra, legislatorul a lăsat lista deschisă prin expresia „sau orice alt criteriu similar”, ceea ce a permis instanței de judecată cu justă cauză să extindă lista criteriilor pentru situațiile neprevăzute de lege. Astfel, instanța de fond, cu respectarea cadrului legal, just a concluzionat că discursurile apelantului pe dosar duc la incitarea de ură și discriminare față de persoanele de orientare homosecsuală și cu justă cauză a obligat apelantul să aducă scuze publice

reclamantului, acesta fiind o organizație obștească a minorităților sexuale.

În același timp instanța de apel concluzionează că cea de fond incorect a dispus încasarea prejudiciului moral în sumă de 60 000 lei de la apelant în beneficiul intimatului, acesta fiind disproporționat de mare față de circumstanțele cauzei. Astfel, potrivit prevederilor art.1422 Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral care se manifestă prin suferințe psihice sau fizice, prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, instanța este în drept să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. În același timp, la determinarea mărimii prejudiciului moral încasat, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art.1423 CC care statuiază că mărimea compensației pentru prejudiciu moral cauzat se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de întinderea ei. În cazul dat instanța de apel menționează că reclamantului pe dosar, ca organizație obștească a minorităților sexuale, nu i-au fost cauzate careva suferințe fizice sau psihice, îndeosebi în mărimea sumei de 60 000 lei, iar obligarea apelantului de a aduce scuze publice minorităților sexuale pentru descursurile discriminatorii, în sine este o satisfacție compensatorie prejudiciilor morale cauzate acestora.

Din considerentele celor relatate supra, instanța de apel consideră apelul fundat parțial, cu modificarea hotărârea instanței de fond și micșorarea sumei de 60 000 lei cu titlu de prejudiciu moral încasat până la 1000 lei, în rest hotărârea urmând a fi menținută ca fiind legală și întemeiată.

Călăuzindu-se de prevederile art.385-389 Cod de Procedură Civilă al Republicii Moldova instanța de apel, -

DECIDE :

Se admite cererea de apel depusă de Anatol Teodor Plugaru.

Se modifică parțial hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 24.09.2012.

Se încasează din contul lui Anatol Teodor Plugaru în beneficiul Centrului de informații „Genderdoc-M” 1000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest hotărârea se menține.

Decizia este susceptibilă recursului în Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție în termen de 2 luni din data comunicării deciziei motivate.

Președintele ședinței

Boris Bîrca

Judecători

Maria Moraru

*copia
corespunde
originalului*

Mihail Ciugureanu

